

Správa o výsledku kontroly hospodárenia úradov samosprávnych krajov a kontroly opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006 v Prešovskom samosprávnom kraji

I. Úvod

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2008.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť hospodárenie a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri nakladaní s verejnými prostriedkami a majetkom samosprávnych krajov. V rámci kapitálových výdavkov preveriť obstaranie hmotného a nehmotného majetku a v rámci bežných výdavkov náklady na opravu a údržbu hmotného a nehmotného majetku ako aj poskytnuté transfery.

Predmetom kontrolnej akcie bol rozpočet vyššieho územného celku, záverečný účet vyššieho územného celku, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení, stav správy a ochrany majetku vyššieho územného celku, úroveň vnútorného kontrolného systému a kontrola prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006

Kontrola bola vykonaná v čase od 20.10.2008 do 28.11.2008 v Úrade Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov za obdobie roka 2007 a I. štvrtroka 2008.

II. Kontrolné zistenia

1. Rozpočet vyššieho územného celku, záverečný účet vyššieho územného celku

Rozpočet Prešovského samosprávneho kraja (ďalej len „PSK“) bol schválený na 12. zasadnutí Zastupiteľstva PSK (ďalej len „Z PSK“) dňa 12. decembra 2006 uznesením č. 140/2006 a rozpísaný pre Úrad PSK (ďalej len „Ú PSK“), príspevkové a rozpočtové organizácie v pôsobnosti PSK za oblasť vzdelávania, sociálneho zabezpečenia, kultúry, dopravy, zdravotníctva a pre subjekty, právnické osoby, ktoré sú finančnými vzťahmi napojené na rozpočet PSK. Obsahoval stanovené náležitosti v zmysle § 4 ods. 3 – 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 611/2005 Z. z. (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Pre Ú PSK bol rozpočet bežných výdavkov rozpísaný v objeme 5 145,06 tis. eur (155 000 tis. Sk) a po vykonaných úpravách predstavoval výšku 6 564,36 tis. eur (197 758 tis. Sk). Pritom čerpanie bolo vo výške 6 486,09 tis. eur (195 400 tis. Sk), čo k upravenému rozpočtu predstavovalo 98,81 %. Kapitálové výdavky v roku 2007 boli rozpísané v objeme 331,94 tis. eur (10 000 tis. Sk). Po vykonaných úpravách v priebehu roka ich objem predstavoval 1 225,32 tis. eur (36 914 tis. Sk). Pritom čerpanie v roku 2007 bolo v objeme 1 225,29 tis. eur (36 913 tis. Sk), čo predstavovalo 100 % k upravenému rozpočtu.

Záverečný účet PSK bol spracovaný v súlade s ust. § 16 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s pokynmi MF SR. Obsahom záverečného účtu bola správa audítora, vysporiadanie finančných vzťahov ku kapitolám štátneho rozpočtu, k organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC a vysporiadanie finančných vzťahov k iným subjektom, ktoré sú napojené na rozpočet VÚC dotáciou, údaje o plnení rozpočtu príjmov a výdavkov v členení na bežný a kapitálový rozpočet podľa rozpočtovej klasifikácie, bilanciu aktív a pasív, údaje o hospodárení príspevkových organizácií, stav majetku PSK, pohľadávok a záväzkov, tvorbu a použitie fondov zriadených PSK, ako aj prehľad o stave a vývoji dlhu PSK.

Výsledkom rozpočtového hospodárenia PSK za rok 2007 bol schodok – 13 469,49 tis. eur (405 782 tis. Sk), vyčíslený ako rozdiel príjmov a výdavkov samosprávneho kraja. Schodok rozpočtu bol v priebehu rozpočtového roka v plnom rozsahu vykrytý zostatkami prostriedkov z minulých rokov a z návratných zdrojov financovania, t.j. príjmovými finančnými operáciami.

2. Dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

2.1. Dodržiavanie zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene niektorých zákonov

Kontrolou dodržiavania zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) bolo v 4 prípadoch zistené porušenie zákonných ustanovení.

Vykonanou kontrolou bolo zistené, že pri dodaní nového osobného automobilu podprahovou metódou verejného obstarávania - verejnou súťažou, nebola výzva zverejnená verejne prístupným spôsobom a kontrolovaný subjekt neurčil predpokladanú hodnotu zákazky platnú v deň jej uverejnenia. Kontrolovaný subjekt, tým že neurčil predpokladanú hodnotu zákazky podľa podmienok platných v deň uverejnenia výzvy na predkladanie ponúk nekonal v súlade s **§ 99 ods. 1 písm. a) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov** (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“), podľa ktorého „*pri zadávaní podprahových zákaziek verejný obstarávateľ určí predpokladanú hodnotu zákazky podľa podmienok platných v deň uverejnenia výzvy na predkladanie ponúk*“ a tým, že výzvu na predkladanie ponúk obstarávateľ neuverejnil verejne prístupným spôsobom nepostupoval v súlade s **§ 99 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní**, podľa ktorého „*výzvu na predkladanie ponúk verejný obstarávateľ uverejní verejne prístupným spôsobom. Výzvu na predkladanie ponúk možno po takomto uverejnení poslať najmenej trom vybraným záujemcom*“. Neodoslaním informácie o uzavretí zmluvy najneskôr do 14 dní po jej uzavretí porušil ustanovenie **§ 101 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní**, podľa ktorého „*verejný obstarávateľ pošle úradu informáciu o uzavretí zmluvy najneskôr do 14 dní po jej uzavretí....*“

Kontrolovaný subjekt v 2 prípadoch neodoslal informáciu Úradu pre verejné obstarávanie

o uzavretí zmluvy najneskôr do 14 dní, konkrétne pri obstarávaní Urbanistickej štúdie záujmového územia Vtáčie údolie, keď zmluva bola uzavretá 28.04.2008 a informácia o uzavretí zmluvy bola odoslaná na základe predloženej dokumentácie 26.05.2008. Druhým prípadom bolo uzavretie zmluvy so Slovenskou agentúrou životného prostredia Banská Bystrica (zákazka „Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja 2009“) 28.04.2008 a zaslanie informácie o uzavretí zmluvy 26.05.2008, čím porušil ustanovenie § 101 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní.

V prípade obstarania spracovania projektu „Urbanistickej štúdie Poloniny v rozsahu okresu Snina“ kontrolovaný subjekt neurčil predpokladanú hodnotu zákazky podľa podmienok platných v deň uverejnenia výzvy na predkladanie ponúk, čím porušil ustanovenie § 99 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní.

2.2. Správnosť financovania, oprávnenosť a opodstatnenosť pri vynakladaní finančných prostriedkov na obstaranie a technické zhodnotenie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku

V rámci kontroly dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami bola preverená správnosť financovania, oprávnenosť a opodstatnenosť pri ich vynakladaní na obstaranie a technické zhodnotenie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku najmä z hľadiska dodržania zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontrola investičnej výstavby „Objekt služieb cestovného ruchu v obci Hervartov“

Kontrolou projektovej dokumentácie bola zistená jej nedostatočná pripravenosť z dôvodu dodatočne vykonávaných zmien realizovaných prác (nevykonané práce a dodávky, navyiac vykonané práce a dodávky – nárast rozpočtových nákladov, stornovanie niektorých prác a dodávok).

Ďalej bolo zistené, že v uzatvorenej zmluve o dielo č. 3/2006 z 28.07.2006 a v jej dodatkoch si kontrolovaný subjekt neuplatnil zádržné u zhotoviteľa minimálne 5 % a najviac 10 % z dohodnutej ceny, čím došlo k porušeniu ustanovenia § 12 ods. 1 písm. b) bodu 3 zákona č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach v znení neskorších predpisov, podľa ktorého „za kvalitu verejnej práce zodpovedá stavebník, ktorý je povinný najmä, počas uskutočňovania verejnej práce v zmluve vyhradiť si právo nezaplatiť zhotoviteľovi najmenej 5 % a najviac 10 % z dohodnutej ceny do doby preukázania splnenia kvalitatívnych parametrov pri odovzdávaní verejnej práce alebo jej ucelenej časti“.

Kontrolovaný subjekt nedodržaním zmluvných podmienok (nevykonané stavebné práce a navyiac vykonané stavebné práce oproti projektu), ktoré neboli zaznamenané v stavebnom denníku a premietnuté v dodatku k zmluve podľa dohodnutých zmluvných podmienok, konal v rozpore s § 46d ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), podľa ktorého „stavebný denník je dokument, ktorý je súčasťou dokumentácie uloženej na stavenisku; zaznamenávajú sa v ňom všetky podstatné udalosti, ktoré sa stali na stavenisku. Do stavebného denníka sa zapisujú všetky dôležité údaje o stavebných prácach, o vykonávaní štátneho stavebného dohľadu, štátneho dozoru, dozoru projektanta nad vykonávaním stavby a autorského dozoru a o iných činnostiach ovplyvňujúcich stavebné práce a priebeh výstavby“.

Uvedené zistenia preukázali nehodnovornosť dokladov predložených na úhradu zo strany zhotoviteľa, ale aj nedostatočnú kontrolu zo strany kontrolovaného subjektu.

Kontrolou bolo zistené, že kolaudačné rozhodnutie bolo vydané dňa 07.07.2008 pritom návrh na vklad do katastra nehnuteľností bol podaný dňa 07.10.2008, čím došlo k **porušeniu ustanovenia § 19 písm. a) zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov**, podľa ktorého *„vlastníci a iné oprávnené osoby sú povinní dbať, aby všetky údaje katastra týkajúce sa nehnuteľností alebo vlastníka nehnuteľností, ako aj zmeny týchto údajov mohli byť v katastri riadne evidované, a ohlásiť každú zmenu správe katastra do 30 dní odo dňa vzniku, zmeny alebo zániku rozhodujúcej skutočnosti a ...“*.

2.3. Správnosť financovania, oprávnenosť a opodstatnenosť pri vynakladaní finančných prostriedkov na opravu a údržbu hmotného a nehmotného majetku a poskytnuté transfery

V rámci kontroly dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami bola preverená správnosť financovania, oprávnenosť a opodstatnenosť pri ich vynakladaní na opravu a údržbu hmotného a nehmotného majetku, poskytnutie dotácií, najmä z hľadiska dodržania zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V rámci bežných transferov bola poskytnutá účelová dotácia pre neinvestičný fond PSK (ďalej len „NEFO PSK, n.f.“), ktorý bol zriadený v súlade s § 3 a násl. zákona NR SR č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona NR SR č. 207/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov zaplnenia podmienok ustanovených v § 11 ods. 2 písm. g) zákona o samospráve vyšších územných celkov.

Medzi PSK ako poskytovateľom a NEFO PSK, n.f. ako prijímateľom bola dňa 12.07.2007 uzatvorená Zmluva o poskytnutí finančných prostriedkov podľa § 8 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Predmetom zmluvy podľa Čl. 1 bodu 1 bolo poskytnutie finančného príspevku a úprava zmluvných podmienok, práv a povinností zmluvných strán pri jeho poskytnutí.

Účelová dotácia pre NEFO PSK, n.f., bola pre rok 2007 rozpočtovaná v celkovom objeme 1 062,21 tis. eur (32 000 tis. Sk). Výška skutočne poskytnutej dotácie predstavovala sumu 997,61 eur (30 054 tis. Sk) a ročné zúčtovanie predložené PSK bolo len v sume 961,46 tis. eur (28 965 tis. Sk). Rozdiel nevyúčtovanej poskytnutej dotácie predstavoval sumu 36,15 tis. eur (1 089 tis. Sk). Zo strany kontrolovaného subjektu, týmto došlo k porušeniu § 8 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého *„v rozpočte vyššieho územného celku na príslušný rozpočtový rok sa prostriedky podľa odsekov 2, 4 a 5 rozpočtujú na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov. Podliehajú ročnému zúčtovaniu s rozpočtom vyššieho územného celku a ich poskytnutím nemožno zvýšiť celkový dlh vyššieho územného celku“*.

Bolo zistené, že kontrolovaný subjekt v roku 2007 poskytol prijímateľovi NEFO PSK, n.f. nižšiu dotáciu o 64 595,37 eur (1 946 000,00 Sk), čím došlo k nedodržaniu zmluvných podmienok dohodnutých v uzatvorenej zmluve č. 33/2007/OF.

Kontrolou bolo zistené, že PSK v roku 2007 poskytol 1 mestu a 8 obciam nenávratné dotácie v celkovej sume 118 502,29 eur (3 570 000,00 Sk) na vykrytie čiastočnej straty, ktoré vznikli

z prevádzkovania prímestskej dopravy za rok 2007 na základe uzatvorených zmlúv o výkonoch vo verejnom záujme medzi obcami a Dopravným podnikom mesta Prešov. Dotácie boli poskytnuté v rozpore so Všeobecne záväzným nariadením PSK č. 5/2004 o poskytovaní dotácií z vlastných príjmov PSK a zo zmien a doplnení vykonaných VZN PSK č. 7/2005 a VZN PSK č. 12/2007.

3. Stav správy a ochrany majetku vyššieho územného celku

Kontrolou správnosti vykonanej inventarizácie dlhodobého hmotného majetku, dlhodobého nehmotného majetku, drobného hmotného majetku, OTE a účtu 981 k 30.11.2007 bolo zistené, že kontrolovaný subjekt nepostupoval v zmysle § 30 ods. 1 zákona o účtovníctve. Kontrolou dokladovej inventarizácie nehnuteľného majetku bolo zistené, že inventúrne súpisy pozemkov a budov neobsahovali odvolanie sa na listy vlastníctva, nebola uvedená výmera majetku v m², súpísne číslo atď. Okrem toho neboli vypracované súpisy účtov, napr. 073 – Oprávky k softvéru, 074 – Oprávky k oceneľným právam, 081 – Oprávky k stavbám, 082 – Oprávky k strojom, prístrojom a zariadeniam, 083 – Oprávky k dopravným prostriedkom, 085 – Oprávky k pestovateľským celkom trvalých porastov.

Inventúrne súpisy prírastkov DHM, DNM, drobného hmotného majetku a OTE neobsahovali údaje podľa § 30 ods. 2 cit. zákona písmeno b), a e): deň začatia inventúry, deň, ku ktorému bola inventúra vykonaná, a deň skončenia inventúry, podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby za príslušný druh majetku. Nebola vykonaná dokladová inventúra účtov oprávok od 01.12.2007 do 31.12.2007.

Kontrolovaný subjekt tým, že v kontrolovanom období nevykonával inventarizáciu majetku a záväzkov predpísaným spôsobom v zmysle § 30 ods. 1 a 2 zákona o účtovníctve, nepostupoval v súlade s § 6 ods. 3 uvedeného zákona.

4. Úroveň vnútorného kontrolného systému

Útvar hlavného kontrolóra PSK (ďalej len „ÚHK PSK“) vykonával plnenie úloh samosprávneho kraja v súlade s plánom kontrolnej činnosti ÚHK PSK na I. a II. polrok 2007, ktoré boli schválené uzn. č. 134/2006 a uzn. č. 222/2007 Z PSK. V roku 2007 vykonával celkom 61 následných finančných kontrol, z toho 36 následných finančných kontrol a 25 kontrol bolo zameraných na plnenie opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov. Kontrolné akcie boli zamerané na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov ako aj interných riadiacich a organizačných noriem.

ÚHK PSK vykonával v roku 2007 na Ú PSK 8 následných finančných kontrol a Správou finančnej kontroly boli vykonané 4 kontroly.

Kontrolovaný subjekt nemal zabezpečený účinne fungujúci kontrolný systém, čo vyplýva nielen zo záverov kontrol vykonaných ÚHK PSK v kontrolovanom období, ale aj z kontrolných zistení.

5. Kontrola prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006

Kontrolou bolo zistené, že z celkového počtu 15 prijatých opatrení bolo 8 opatrení splnených, 3 opatrenia boli splnené po termíne, 2 opatrenia boli čiastočne splnené, 1 opatrenie sa časovo plní a 1 opatrenie nebolo splnené (nebola vypracovaná analýza o stave poistenia

nehnutel'ného majetku).

III. Záver

Kontrolou hospodárenia a kontrolou opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006 boli zistené nedostatky poukazujúce na nesúlady so zákonom o verejnom obstarávaní, zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákonom o účtovníctve, zákonom o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam, stavebným zákonom a internými predpismi.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnym zástupcom kontrolovaného subjektu. Na odstránenie zistených nedostatkov z vykonanej kontroly bolo prijatých 15 termínovaných a adresných opatrení.